

KÜRESEL KAPİTALİZME KOŞUT OLARAK TÜRKİYE TARIMINDA DEĞİŞİM, DÖNÜŞÜM

Abdullah AYSU*

"...Sene 1973. Japonya'nın başkenti Tokyo'da resmi düzeyde uluslararası bir toplantı yapılmaktadır. Bu toplantı Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Anlaşmasının (GATT) 7. Turu'dur ve Tokyo Turu olarak anılacaktır. Bu toplantının birçok konu başlığı vardır. Fakat toplantının en önemli konu başlığı tarımdır. Çünkü tarımı serbest piyasa içine alma konusu da tartışmaya açılmıştır. Tarım konusu bu turda çok tartışılır. Altı yıl süren Tokyo Turu'nun bitiminde yani 1979 yılında tüm katılımcı ülkelerin kararıyla tarım serbest piyasa içine alınmadan dağılır. Türkiye'de bu toplantıya katılmış ve tarımın serbest piyasa içine alınmaması doğrultusunda görüş belirtmiştir..."

GATT Tokyo Turu bitmiştir. Türkiye'de Demirel Başbakan'dır. Başbakan Demirel ve Turgut Özal ekibi 1980 yılında 24 Ocak Kararları diye bilinen kararları çıkarmış, uygulamaya koymuştur. Tokyo Turu'nda ret edilen tarımın serbest piyasa içine alınması 24 Ocak Kararları ile fiilen uygulamaya konulacaktır. Bu Kararların uygulamaya konulmasıyla sadece çiftçiler değil işçiler, memurlar, kadınlar ve gençler için hayatı cehenneme çevirecek yeni bir süreç başlamıştır.

24 Ocak Kararları ile Türkiye ekonomisinin dümeni IMF ve Dünya Bankası'na terk edilmiş, tarım sektörümüz de, serbest piyasa çarkına üç aşamalı sinsi bir planla alınacaktır.

I. Sinsi Plan: Devlet ile çiftçinin bağının koparılmasıdır.

IMF ve Dünya Bankası;

- Tarıma yapılan destekleri azaltın,
- Girdilere yapılan sübvansiyonları en aza indirin, sonra kaldırın,
- Tarımsal kredi faizlerini yükseltin,

* Çiftçi-Sen Genel Başkanı

- Tarımsal KİT'leri özelleştirin,
- Destekleme alımı yapan kuruluşları özelleştirin veya işlevsizleştirin, demektir.

Yalnız özelleştirmeler konusunda bir sorun vardır. Mevcut yasalar KİT'lerin özelleştirilmesine engeldir. Özal bunun için önce Kamu İktisadi Teşekküllerinin (KİT) yasalarını değiştirir. KİT'leri özelleştirilebilecek duruma getirir. Buna bir tür hazırlık çalışması/aşaması diyebiliriz.

Özal çiftçi ile devletin bağıını koparmak için ayrıca;

- Üç yanı denizle çevrili ülkemizin akarsu ve göllerindeki ürünlerden doğru ve iyi yararlanmamızda önemli görevler üstlenen ve daha geliştirilmesi gerekirken Su Ürünleri Genel Müdürlüğü'nü,
- Gıdaların kalitesini, sağlamlılığını hem test hem de kontrolünü gerçekleştiren Gıda Kalite ve Kontrol Genel Müdürlüğü'nü,
- Hayvanların sağlıklı yetiştirilmesi ve tüketicilerin sağlıklı hayvansal gıda tüketmesinde yararlı görev gören Veteriner İşleri Genel Müdürlüğü'nü,
- Üretici köylüyü yeniliklerle buluşturan Ziraat İşleri Genel Müdürlüğü'nü,
- Bitki sağlığı ve zararlılarla mücadelede etkili teknik ve bilgi desteği sunan Zirai Mücadele ve Karantina Genel Müdürlüğü'nü,
- Tarım topraklarının amaç dışı kullanımını engelleyen Toprak - Su Genel Müdürlüğü'nü kapattı.

Özallı ANAP Hükümeti'nin kapattığı bu genel müdürlüklerden boşalan yerlere özel sektör girdi; tarım toprakları kâr amaçlı olarak konuta ve sanayiye açıldı. İlaç ve gübre kullanımı özel sektörün "ne kadar çok satarsa o kadar çok prim alacak olan" gezgin satıcılarının eline terk edildi. Bundan sonra topraklarımız ve sularımız hızla kirlenmeye başladı ve kullanılamaz hale geldi.

Özal Hükümeti ayrıca çayda, ÇAY-KUR'un, Tütün ve alkollü içeceklerde TEKEL'in, tekel olma vasfını kaldırarak çokuluslu şirketler için kârlı günleri, çay, tütün ve üzüm üreticileri için zor günleri başlattı.

"...Yıl 1986. Punto del Este/Uruguay'da yine bir GATT toplantısı yapılmaktadır. Bu toplantıya 108 ülkenin Ticaret Bakanları katılır. GATT turlarının 8.si olan bu toplantı 7 yıl sürer. Bu 8. Tur; Uruguay Turu olarak anılacaktır. Uruguay Turu'nun en önemli konusu da yine tarımın serbest piyasa içine alınmasıdır. Bu kez tarımın serbest piyasa içine çekilmesinde gelişmiş ülkeler başarılı olacaktır.

Toplantının cereyan ettiği dönemde/süreçte dünyada da birçok değişimler yaşanmaktadır.

1989 yılında Sovyetler Birliği dağılmaya başlamıştır. Kapitalizm küreselleşmeye ve tek başına dünyamızda egemen olma yolunda hızla ilerlemektedir.

1992 yılında AB reforma gitmiş, serbest piyasadan yana net tavır belirlemiştir. Kısacası kapitalizm dünyanın tek egemeni olmuştur, artık!

Çokuluslu şirketler dünya ölçeğinde çiftçiliğin ortadan kaldırılması, tarıma şirketlerin egemen kılınmasına hız kazandıracak örgütlerini kurmaktadırlar. GATT 8. Tur'un ardından Fas'ın başkenti Marakeş'te üye devletler bir araya gelir (1994) ve GATT'ı sona erdirir yerine Dünya Ticaret Örgütü'nü (DTÖ) kurarlar. Kapitalistler artık dünya ticaretinin Anayasasını kendi çıkarlarına uygun oluşturacak örgütlerini kurmuşlardır. Çünkü DTÖ'ne üye olmak için imza atan ülkeler sadece DTÖ'ye üye olmak için imza atmamıştır. DTÖ'ye üye olmak için imza atan ülkeler aynı zamanda; AoA tarım anlaşmasına, GATS hizmet ticaret genel anlaşmasına, TRIPs fikri mülkiyet hakları anlaşmasına, NAMA sanayi anlaşmasına da imza atılmış sayıldılar.

Dünya Ticaret Örgütü normları ile beraberinde imzalanan anlaşmaların şirketlere sağladığı yaptırımları arkasına alan çokuluslu şirketler sosyal hakları budamak değil tümünden kaldırmak için atağa geçer. Çokuluslu şirketlerin kılıcının arkası da önü de artık kesmeye başlayacaktır.

Bunun farkına varan ülkelerin (burada ne ifade edilmek isteniyor, tam anlayamadım, duruma göre "tek tek" ifadesi çıkarılabilir mi?) yerel çiftçi örgütleri dünya ölçeğinde örgütlenmeye başlarlar ve La Via Campesina adıyla küresel mücadele örgütlerini 1993 yılında kurarlar.

Türkiyeli çiftçiler de Anayasal haklarını kullanarak Türkiye'de ürün bazında sendikalarını kurmak için 2000 yılında çalışmaya başlar ve ürün bazında 8 adet sendika kurarlar. 2008 yılında ise konfederasyon çatısı altına toplanırlar. Türkiyeli çiftçilerin sendikaları 2004 yılında çiftçilerin küresel örgütü olan La Via Campesina'ya üye olacak ve yerel örgütlenip küresel düşünmeye başlayacaklardır..."

Bu yeni gelişmelere paralel olarak Türkiye tarımında yapılan değişiklik ve bunun sonucu olarak olan dönüşüme kaldığımız yerden devam edelim.

Bu kez sahneyi DYP-SHP Hükümeti almıştır!

IMF ve Dünya Bankası'nın isteğiyle DYP-SHP Hükümeti;

Et ve Balık Kurumu (EBK), Yem Sanayi (YEMSAN) ve Süt Endüstrisi Kurumu'nu (SEK) özelleştirdi. Bu kurumları alan patronlar ilk iş olarak yem fiyatlarını arttırdılar. SEK'i alan şirketler de sütün fiyatını düşürdüler.

Hayvan yetiştiricisi çiftçiler de, çoluk çocuklarının katığını sağladıkları, fazla-

sını satarak aile bütçesine katkı olsun diye beslediği hayvanlarını ellerinden çıkarmak zorunda kaldılar.

DYP-SHP, EBK, SEK ve YEM SANAYİ'ni özelleştirmeden önce 1983 yılında 83 milyon olan hayvan sayımız şimdilerde 40 milyonun altına indi. Türkiye hayvansal ürünlerde ihracatçı konumdan ithalatçı konuma getirildi, ülke ekonomisi zarara uğratıldı.

DYP-SHP Hükümetinin ardından DSP-MHP-ANAP iktidar olur.

DSP-MHP-ANAP Hükümeti, IMF ve Dünya Bankası'nın isteğiyle Şeker Yasası'nı çıkardı. Çıkarılan Şeker Yasası sonrasında;

- Pancar üreticileri yaklaşık olarak 2 milyon dekar arazide artık pancar ekemiyor.
- 175 bin üretici üretim dışına çıkarıldı, artık pancar üretemiyor.
- 200 bin büyükbaş hayvanın yaş küspe ihtiyacı karşılanamıyor.
- Şeker fabrikalarında çalışan işçiler işlerinden ve aşından oluyor.
- 18 milyon ton olan şekerpancarı üretimimiz, yaklaşık yarı yarıya azaldı, 10 milyon tona kadar geriledi.
- Ülkenin çevresel/ekolojik dengesi, azalan şekerpancarı üretimi oranında bozuldu. Çünkü 1 dekar şekerpancarının sağladığı oksijen 3 dekar çam ormanına eşittir.

Sadece şekerpancarı üretimine getirilen yüzde 10'luk kota bu kadar yoksulluğa ve işsizliğe neden oldu.

Yasa; şekerpancarı üreticilerini yoksullaştırdı. Fabrika işçilerini işinden etti. Besiciliği gerilettiler. Ekolojik dengenin bozulmasına neden oldu.

Tütün Yasası'nı çıkardı. Çıkarılan Tütün Yasası sonrasında;

- TEKEL devre dışı bırakıldı. Tekel tütünde destekleme fiyatı ve alımı yapmaktan çıkarıldı. TEKEL'e bağlı suma fabrikaları üzüm üreticisinin üzüm-lerini artık almıyor.
- Yaklaşık 583 bin olan tütün üreticisi sayısı şimdilerde 100 binin altına düştü.
- 2000 yılında 234 bin hektar alanda tütün üretiliyordu. 2008 yılında tütün üretim alanları 146 bin hektara kadar geriledi. Bu miktar daha da gerileyecek.
- 2000 yılında 208 bin ton tütün üretiliyordu. 2008 yılında 118 bin ton tütün elde edildi.

- TEKEL alımda olsaydı şu an tütünün bir kilo fiyatı 30 TL'den aşağı belirlenmiyor olacaktı. Şu anda tütünün kilosu ortalamada 8 TL'ye bile ulaşmıyor.

I. Sinsi plan olan üreticiler ve köylüler ile devletin bağının koparılması başarıldıktan sonra sıra çiftçilerin örgütleriyle bağını koparmaya gelmişti.

II. SİNSİ PLAN ÇİFTÇİLERİN ÖRGÜTLERİYLE BAĞININ KOPARILMASI

DSP-MHP ANAP Koalisyonu IMF ve Dünya Bankası'nın isteğiyle; Tarım Satış Kooperatifleri ve Birlikleri'ne ilişkin bir yasa çıkardı.

Çıkarılan Yasa ile

- Yeniden Yapılandırma kurulları oluşturuldu. Kurullar Birlik yönetimlerinin üzerinde üst bir yetkiyle donatıldı. Kooperatif arsalarının satılması, işçilerin işine son verilmesi, entegre tesislerinin şirketlere dönüştürülmesinde Yeniden Yapılandırma Kurulları belirleyici hale getirildi.
- Kooperatiflere ait fabrikaların üç yıl içerisinde şirketlere dönüştürülmesi öngörüldü. Böylece Birlik fabrikalarının özelleştirilmesinin önü açıldı.
- Birliklerin devlet veya diğer kamu finans kurum ve kuruluşlarından herhangi bir mali destek almasına ve devlet bankalarından kredi sağlama-sına engel konuldu.
- Birliklere banka kurma yasağı getirildi.

2. Sinsi plan olan; üreticilerin birlikleriyle-örgütleriyle bağının koparılması bu yasa ile başarıldı. Bu kez sıra; çiftçileri çiftçilikten çıkarmaya gelmişti.

III. SİNSİ PLAN ÇİFTÇİLERİ ÇİFTÇİLİKTE ÇIKARMAK

Tohumculuk Yasası

Bilindiği üzere tohum, bitkisel üretimin ve gıda zincirinin ilk halkasıdır. Tarım tohumun bulunmasıyla başlamıştır. Tohum olmazsa tarım ve gıda olmaz. Toprağa gübre (organik-kimyasal) saçmazsanız, bitkiye ve böceğe ilaç atmazsanız az da olsa bir miktar ürün alabilirsiniz. Ama toprağa tohum saçmazsanız ürün elde edemezsiniz. Bu nedenle biz üretici köylüler ve tüketiciler için tohum yaşamla eş anlamlıdır.

Şirketlerin en büyük hayali de, çiftçiyi/köylüyü kendine bağımlı kılmak için tohumu ele geçirmektir.

AKP Hükümeti, IMF-Dünya Bankası ve Avrupa Birliği'nin isteğiyle, Tohumculuk Yasası'nı çıkarttı.

Çıkarılan Kanun ile;

- Yurt içinde sadece kayıt altına alınmış çeşitlere ait tohumlukların ticaretine izin verildi. Çiftçilerin ürettiği tohumları satmalarına engel getirildi. Sadece tohumun kendi aralarında parasız değiş tokuşuna izin verildi.
- Devlet-kamu tohum üretim alanının dışına çıkarıldı. Kamu, tohumun sertifikalandırma, ticaret ve denetimini şirketlere bıraktı.
- Şirketlerle çiftçiler arasında çıkacak olan anlaşmazlıklara da devleti değil, tohum şirketlerinin oluşturduğu Tohumcular Birliği'ni yetkili kıldı.

Yasa; çiftçilerin tohum ihtiyaçlarını sağlamaları için tek adres olarak tohum şirketlerini gösteriyor. Çiftçileri ihtiyacı olan tohumu şirketlerden karşılamaya mecbur bırakıyor. Halbuki çiftçi, kendi ürettiği ürününden tohumunu ayırabilmektedir.

III. sinsi plan olan Tohumculuk Kanunu ile çiftçilerin çiftçilikle olan bağı koparılmış oldu.

"...Türkiye tarımında uygulanan IMF-Dünya Bankası yaptırımları, DTÖ normlarının yanı sıra 3 Ekim 2003'ten itibaren AB'ye kesin aday üye olması nedeniyle AB Ortak Tarım Politikası (OTP) müzakereleri de eklenecektir. AB'nin Maastricht kriterlerinin birinci maddesinde yer alan "öncelikle IMF-DB'nin dediklerini yapın, sonra gelin" koşulu ve çiftçi oranının yüzde 5'e düşürülmesi direktifleri ile çapraz ateşe alınan Türkiyeli çiftçilerin ensesinde boza pişirilmektedir.

Bu dönemde Türkiyeli çiftçiler de biraraya gelerek aleyhlerine gelişen bu durumlarda haklarını korumak ve geliştirmek için araya girmiş, ürün bazında sendikalarını kurmuşlardır.

Türkiye'deki çiftçiler uluslararası anlaşmalar ve Anayasal haklarına dayanarak kurdukları sendikalarında, meşru bir biçimde hak mücadelesi vermekte, kendilerine açılan davalara karşı da hukuk mücadelesini sürdürmektedirler.

Türkiye'de hakkında dava üzerine dava açılan çiftçi sendikaları bir yandan Türkiye'de sözü edilen mücadeleleri verirken bir yandan da 2008 yılında La Via Campesina Avrupa'nın kurucu üyesi olmuş, AB'deki küresel kapitalizm karşıtı olan çiftçi örgütleri ile birlikte ortak bir mücadele verme çabasına girişmiştir..."

Şimdiye kadar anlatmaya çalıştığımız bu şirket yanlısı dış güdümlü politikalarla çiftçilerin tasfiyesinde bir aşama kaydedilmiş, sıra çokuluslu tarım, ecza ve gıda şirketlerinin Türkiye tarımında egemen kılınmasına gelmiştir. Bu amaçla bir dizi yasa çıkarılır. Mevzuatlar değiştirilir. Yönetmelikler düzenlenir.

ŞİRKETLERİN TARIMDA EGEMEN OLMASI İÇİN YENİ ÇIKARILAN KANUNLAR

1. Üretici Birlikleri Yasası'nı çıkartıldı.

Çıkarılan Yasa;

- Birlik üyelerinin kolektif üretim yapmasını engelliyor,
- Tüm üyelerin Birliklere ortak olmasını ancak Birliklerin üyelerinin ürettiği ürünleri işleyebilecek sanayi tesisleri kurmasını önüyor,
- Üreticilerin kullandıkları girdilerin (ilaç, gübre vb.) iç veya dış piyasadan toptan alıp üreticilere dağıtmasını engelliyor,
- Üretici-tüketici ilişkisini kurup aracıları ortadan kaldırmayı sağlayamıyor,
- Çiftçiler adına tek tek olmak kaydıyla sözleşme imzalayabilmesini, ancak tüm üyeleri adına sözleşme imzalamasını yasaklıyor.
- Birliklerin gelirlerinden üyelerine pay dağıtılmasını engelliyor,
- Ayrıca Birliklere, tarımla ilgili olan ve onaylanmış uluslararası sözleşmeleri aynen kabul etme ve gereğini yapma zorunluluğu getiriyor.

Yasa; üreticilerin birliğini tesis etmekten ziyade, adeta dağıtma maksadını taşıyor.

2. Lisanslı Depoculuk Yasası çıkartıldı.

Lisanslı Depoculuk Yasası ABD'den örnek alınmış bir yasadır. Ancak doğru kopyalanmamıştır. ABD'de uygulanması farklıdır, Türkiye'de çıkarılan yasa farklıdır.

Şöyle ki;

ABD'de Lisanslı Depoculuk Kurumu: Çiftçinin/tarım şirketlerinin sorununu çözmeye ve çiftçiye kazandırmaya kurguludur. Çünkü sıfır faize yakın kredi destekli, depo kirası yok.

AKP Hükümeti'nin çıkardığı Lisanslı Depoculuk Yasası: Çiftçinin sorununu çözmeye değil, şirketlere kazandırmaya kurguludur. Çünkü ürüne karşılık çiftçiye ucuz kredi desteği yok, depo kirası var. Bu özellikleriyle sözkonusu yasa, depolarda ürünlerini bekletme gücüne sahip toprak ağaları ile şirketlere yaramakta, küçük ve orta ölçekli çiftçilerin ise zararına bir yasadır.

3- Organik Tarım Yasası'nı çıkartmış; organik tarım sertifikasını verme yetkisini devlet kuruluşlarına değil, para karşılığı ve de çoğunluğu yabancı olan şirketlere vermiştir.

4- Tarım Sigortası Yasası'nı çıkartmış; mevzuatı çiftçileri değil, sigorta şirket-

lerini gözetecek şekilde düzenlemiştir.

5- Tarım Kanunu'nu çıkartmış; çiftçilere Gayri Safi Milli Hâsıla'nın yüzde 1'in altında destekleme yapılmayacağını kanun maddesi haline getirmiş. Daha ilk yılda kendi çıkarttığı kanunu uygulamamış, çiftçilere verilen destekler her yıl yüzde 1'in altında kalmıştır.

6- Ziraat Odaları Kanunu çıkartmış; Ziraat Odalarına üyelik aidatlarını artırma yetkisi gibi "ufak tefek", "ağza bir parmak bal" misali denilecek kazanımlar sağlamıştır. AKP Hükümeti'nin çiftçiler aleyhine, şirketlerin lehine çıkardığı yasaların yapılması sürecinde Oda'nın sesiz kalmasını çiftçiler bu Yasa ile Oda'ya sağlanan "bir parmak bala" yormaktadır. Ziraat Odaları Kanunu, çiftçiler ile Ziraat Odasının zaten sıcak olmayan ilişkilerinin daha fazla soğumasına neden olmuştur.

7- Toprak Koruma ve Arazi Kullanım Kanunu çıkartmış; birinci sınıf tarım arazisi üzerine izinsiz kurulduğu için mahkeme tarafından kapatılmış olan Cargill'in fabrikasına af getirmiş, yeniden açılmasını sağlamıştır.

8- Hal Yasası çıkarıldı

Halk arasında kısaca Hal Yasası olarak bilinen; Sebze ve Meyve ile Arz ve Talep Derinliği Bulunan Diğer Malların Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun çıkarıldı.

Kanun tasarı halindeyken üretici kooperatiflerine hallerde yüzde 20 oranında dükkan vermeyi öngörüyordu. Hal rüsumların oranını örgütlü çiftçi lehine düşürmeyi vaat ediyordu. Belediyelere haftada bir gün sadece üretici köylülerin ürünlerini getirip satabilecekleri pazaryeri sağlamasını öngörüyordu. Çiftçilerin lehine olan bu vaatler, AKP oylarıyla gerçekleşmedi, engellendi. Sadece belediyelerin pazaryerlerindeki pazar tezgahlarının yüzde 20'sinin üretici köylüye verilmesine izin verildi.

Yeni yasa ile belediyelere halleri devretme yetkisi tanındı. Yani yasa belediyelere halleri özelleştirebilirsiniz diyor. Dolayısıyla ürünün fiyatını malını satmaya getiren üretici çiftçi değil, satın alacak olan halin sahibi olan şirket belirleyecek. Hem de tek başlarına, rakipsiz bir biçimde!

9- Ulusal Biyogüvenlik Yasası çıkarıldı

Bilindiği üzere tohum olmazsa tarım olmaz. Toprağa gübre (organik-kimyasal) saçmazsanız, bitkiye ve böceğe ilaç atmazsanız az da olsa bir miktar ürün alabilirsiniz. Ama toprağa tohum saçmazsanız ürün elde edemezsiniz. Bu nedenle biz üretici köylüler ve tüketiciler için tohum çok önemlidir.

Şirketlerin en büyük hayali de çiftçiyi/köylüyü kendine bağımlı kılmak için tohumu ele geçirmektir. Bu amaçla önce Tohumculuk Kanunu ardından da Ulusal Biyogüvenlik Yasası için baskı yaptılar ve Hükümet şirket baskılarına boyun eğerek bu yasaları çıkarttı.

Çıkarılan biyogüvenlik yasasıyla hayvan yemi için Genetiği Değiştirilmiş Organizmalı (GDO) ürün ithalatına izin veriliyor. Bu GDO'lu tohumlar kırsala yayılacak. Çünkü GDO'lu tohumların tohum olarak kullanılmasını engellemek zor. Hayvanların yeminde kullanılacak olan GDO'lu tohumların bir kısmı hayvanların gübreleriyle birlikte toprakla da buluşabilir.

Ayrıca Genetiği Değiştirilmiş tohumların tarımsal üretimde bir yararı yok!

Şöyle ki;

- Tohum ayırma hakkımızı elimizden alıyor. Çiftçileri her yıl şirketlerden tohum almaya mecbur kılıyor.
- Üretimde verimliliği arttırmıyor dolayısıyla kazandırmıyor,
- İlaç kullanımını azaltmıyor,
- Diğer tohumlara göre daha ucuz değil,
- Biyoçeşitliliğe zarar veriyor,
- Toprağı ve suyu kirletiyor,
- İnsan sağlığı için risk oluşturabiliyor.

10- Desteklemeler değiştirildi, Havza Bazlı Modele geçildi.

Türkiye'de hükümetler IMF ve Dünya Bankası'nın isteğiyle 2000-2008 döneminde Tarım Reformu Uygulama Projesi (ARIP) adı altında bir programı uygulamaya koydular. Bu programla birlikte tarıma verilen destekler değiştirildi, bir bölümü tümünden kaldırıldı. Tüm desteklerin yerine Doğrudan Gelir Desteği (DGD) Projesi adı altında yedi yıl boyunca tarımda bir destekleme modeli uygulandı.

Bu program çerçevesinde tarımı destekleyen, destekleme alımı yapan, girdi ve teknoloji sağlayan devlet kurumlarının çoğunluğu özelleştirildi, bir kısmı da tasfiye edildi. Şirketlere karşı çiftçiyi korumak amacıyla kurulan Tarım Satış Kooperatiflerinin işleyişi şirket işleyişine dönüştürüldü. Söz konusu programla çiftçiler şirketlerin karşısında örgütsüz, desteksiz, çaresiz ve yalnız bırakıldı.

Şimdi de tarımımızda 2010 yılından itibaren "Havza Bazlı Üretim ve Destekleme Modeli"ne geçiliyor. Bu modelde Türkiye iklim, topografya ve toprak verileri dikkate alınarak 30 havzaya bölünmüş durumda. Bu modelle birlikte halen prim desteği verilen 16 üründe desteğe devam edilecek. Yani 2010 yılından itibaren arpa, aspir, ayçiçeği, buğday, çavdar, çay, çeltik, kuru fasulye, kanola,

mercimek, mısır, nohut, pamuk, soya, yulaf ve yağlık zeytin üreten çiftçiler havza bazlı desteklerden yararlanacak, diğerleri yararlandırılmayacak.

Baştan net olarak söyleyelim: Bu modelin yanlışı ve bu yanlışlardan oluşacak zararı çoktur. Türkiye tarım gerçekliğine uymadığı gibi çiftçiler için de çare değildir. Model şirketlere ve büyük toprak sahiplerine destek vermek için hazırlanmıştır. Örneğin, büyük verim farklılığına karşın Çukurova'daki çiftçi ile Karadeniz'deki çiftçi buğdaya aynı desteği alacak. Bu nedenle adaletsizdir de...

150 çeşit üründen 16'sına destek var

Türkiye'de yaklaşık 150 çeşit ürün yetiştiriliyor; ancak model yalnızca 16 ürünü kapsıyor. Destek alamayacak olan çiftçilere haksızlık değil mi? Destek alamayacak diğer ürünlerden çiftçiler cayarsa biyoçeşitlilik ne olacak?

Sebze, meyve, hayvancılık ve yem bitkilerine destek yok

Modelde fındık, şekerpancarı, tütün gibi temel ürünler destekleme kapsamı dışında bırakılmış. Onları üreten ve yetiştirenler çiftçi değil mi? Çiftçiler şu anda en çok bu ürünlerde sorun yaşamıyor mu? Neden bu sorunlara çözüm üretilmiyor? Çünkü buralara şirketler egemendir. Serbest piyasacı hükümetler şirketlere rağmen çözüm üretmez, üretmez.

Model sebze ve meyveleri kapsamamaktadır. Yine modelde hayvancılık ve yem bitkileri de bulunmamaktadır. Bilindiği üzere buralarda da şirketlerin egemenliği vardır. Buraya da serbest piyasacı hükümetler giremez.

Toprak Mahsulleri Ofisi Hububat Alım Satış Esaslarına İlişkin Uygulama Yönetmeliği

Hububat Alım Satış Alım Esaslarına İlişkin Uygulama Yönetmeliği'ne göre ekmeçlik buğday, arpa, çavdar, tritikale, yulaf ve mısır için asgari alım miktarı, 2009'dan başlayıp 2018 yılına kadar kademelendiriliyor.

- 2010 yılında 3 ton, 2011 yılında 5ton, 2012 yılında 10 ton, 2013 yılında 15 ton, 2014 yılında 25 ton, 2015 yılında 40 ton, 2016 yılında 60 ton, 2017-2018 yılında 80 tondan daha az ekmeçlik buğday, arpa, çavdar, tritikale, yulaf ve mısır üreten üretici ürününü TMO'ya satamayacaktır.

Makarnalık buğdayda asgari miktar;

- 2009-2011 için 3 ton, 2012 için 5 ton, 2013 ve sonrası için 10 ton'dan aşağı üreten üreticinin makarnalık buğdayı TMO tarafından alınmayacaktır.

Toprak Mahsulleri Ofisi Çeltik Alım ve Çeltik/Pirinç Satış Esaslarına İlişkin Uygulama Yönetmeliği

Çeltik Alım ve Çeltik/Pirinç Satış Esaslarına İlişkin Uygulama Yönetmeliği'ne

göre, kooperatif ve üretici birliklerinin TMO'ya satabilecekleri asgari çeltik miktarı:

- 2009-2012 dönemi için 3 ton, 2012-2014 dönemi için 5 ton, 2014-2016 döneminde 10 ton, 2016-2017 döneminde 15 ton, 2017 sonrası dönem için 20 tondan aşağı çeltik üreten çiftçinin çeltiğini TMO satın almayacaktır.

Bu yönetmeliğe göre, yukarıda belirtilen miktarlardan daha az çeltik üretebilen üretici TMO'ya ürününü satamayacaktır.

Görüldüğü gibi AKP, küçük çiftçilerin ürünlerini TMO'ya satmalarına çıkarıldığı yönetmeliklerle engel oluyor. Ürünlerini piyasada satmaya zorlanıyor. Piyasada düşük fiyatlarla ürünlerini satmaya zorlanan küçük çiftçiler bu politikayla köylerini terk etmek, üretimden vazgeçmek zorunda bırakılıyor.

Girdiler sübvansede edilmiyor, vergileri kaldırılmıyor

Türkiye çiftçisi bizlerin asıl sorunumuz maliyetlerin yüksek olmasıdır. Girdi fiyatlarının yüksekliğidir. Modelde girdiler (gübre, tohum, ilaç, su, mazot) sübvansede edilecek denmiyor. Model üretim girdilerindeki vergileri kaldırıyor, azaltıyor.

Destekler eşit ve adaletli dağıtılmıyor

Havza modeliyle; destekler herkese eşit ve adaletli dağıtılmıyor. Model, şirketlere ve büyük toprak sahiplerine desteklerin aktarılması için hazırlanmış, bilimsel verilerle de cilalanmış, bir mevzuat düzenlemesinden başka bir şey değildir.

AKP, Tarım ve Gıdada Şirketlerinin Egemenliği Pekiştirmek için özelleştirmelere devam ediyor, bir dizi yasa tasarısı da hazırlamış durumda!

Türkiye tarımına verilen destekler azaltılıyor. Küçük ve orta ölçekli çiftçilere verilen destekler birer birer kaldırılıyor. Hükümetler çiftçilerin haklarını koruması, geliştirmesi için sendikalaşmalarının önünü açmıyor, yasal düzenlemeler yapmıyor. Şirketlerin tarım ve gıdada hakim olması için art arda kanunlar ve yönetmelikler çıkarıyor.

Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş. (TŞFAŞ) Özelleştiriliyor

DSP, MHP, ANAP koalisyonundan oluşan 57. Hükümet Şeker Yasası'nı çıkarmıştı. Şimdi de, AKP şeker fabrikalarını gruplar halinde özelleştiriyor, kapatıyor. Kapatıyor diyoruz, çünkü bugüne kadar özelleştirilen fabrikaların tamamına yakını kapatıldı.

Oysa ki, çiftçiler bu şeker fabrikaları sayesinde şekerpancarı üretimine devam edebiliyor. Şekerpancarı üreten çiftçiler bu sayede hem toprağını havalandırıyor ve koruyor hem de şekerpancarından sonra buğday ekerek ürün verimliliği-

ni yüzde yirmi artırıyordu. Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş. olmadan şekerpancarı üretmek zor olacak. Yapılan özelleştirmelerle şekerpancarı ve şekerde şirketler egemen kılınıyor. Şekerpancarı üreten çiftçileri düşünen hükümet yok!

Köy Kanunu Taslağı

Yeni bir köy kanunu çıkarma hazırlığı var. Çıkarılacak Köy Kanunu'na "geri çağırma" gibi demokratik bir yaklaşım getirilmiş. Ancak birçok konuda karar yetkisi köy meclisinin ama son sözü söyleyen kaymakam, vali ve İçişleri Bakanlığı olacak.

Yasa taslağı Türkiye Köyler Birliği kurulmasını öngörüyor. Ancak temsil düzeyi son derece düşük. 500 köyden bir temsilci Birlikte temsil edilecek.

Yasada üretici birlikleri, kooperatifler, sendika gibi çiftçi ve köylü yararına olacak köylülerin örgütlenme kapasitesini arttıracak bir yenilik yok!

Kanun Tasarısı ile;

1. Medeni kanuna göre devletin hüküm ve tasarrufu altında olan (yani bütün sahipsiz yerler, sular ile kayalar, tepeler, dağlar gibi tarıma elverişli olmayan yerler ve bunlardan çıkan kaynaklar) özel mülkiyete konu olamaz. Ancak yeni Köy Kanunu ile bu alanlar özel şahıslara tahsis edilebilecek.

2. Orman vasfını kaybetmiş yerlerin yani (2B) alanları olarak bilinen yerlerin de yine aynı şekilde kişilere satışı mümkün hale geliyor. 2B alanları ile ilgili kararlar hem orman köylüleri için, hem de planlama açısından bu alanlar doğal alan olmaktan çıkarılıyor. Şirketlerin veya özel şahısların kullanımına açıyor. Vurgulara gün doğdu.

3. Köyleri köy yapan yaylaları, kışlakları, çayırıları, harman yeri ve benzeri ortak alanlarıdır. Yeni Köy Kanunu ile bu ortak alanlar da satılabilecek. Kısacası Köy Kanunu köyü köy olmaktan çıkaracak!

Tarım Bakanlığı Teşkilat Yasası Değiştiriliyor

Önce Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nü kapattılar. Şimdi de Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Teşkilat Yasası'nı değiştiriyorlar. Çıkarılacak bu yasa ile de "Köyişleri" kelimesi kaldırılıyor, yerine "Gıda" kelimesi getiriliyor.

Tarım ve Köyişleri Bakanlığın görev ve yetki alanında olan fakat uzun yıllardan bu yana zaten fiili olarak yapılmayan, yaptırılmayan; tarımsal yayım, eğitimcilik, öğreticilik ve öncülük ile üretim ve denetim gibi hizmetler çıkarılacak bu yasayla birlikte devlet tarafından artık yapılmayacak. Köylüye hizmetleri özel şirketler para karşılığında verecek.

Yasa taslağına baktığımızda biz köylülerin sorunlarına çare üretilmiyor. Her

şey “doğadan ve tüm canlılardan önce kârı esas alan” uluslararası tohum, ilaç ve gübre şirketlerine sunulacak. Onlar da para karşılığı bu hizmetleri köylüye verecek. Parası olan çiftçi hizmet alacak, parası olmayan çiftçi hizmet alamayacak.

Bu Kanunla Bakanlık çiftçilerin lehine hiçbir yerde ve biçimde yer almayacak. Ancak şirketlerin aleyhine gelişecek durumlarda denetleyen/engelleyen olabilecek. Örneğin şirketler sözleşmeli üretim yaptıracak. Şirketler sözleşmeleri tek taraflı düzenleyebilecek. Sözleşmeli üretimde sendikaları taraf kılacak hiçbir düzenlemeye yasada yer verilmiyor.

Çay Kanunu Tasarısı

Doğu Karadeniz Bölgesi insanı çaya tutunarak yaşamını sürdürür. Toprağı ise çayın köklerine tutunur; heyelan olup akmaz.

Bölgede yaşayan insanların önemli bir bölümü ÇAY-KUR emeklisidir. ÇAY-KUR'dan emekli olanlar kimseye el avuç açmadan yaşamaya çalışmaktadır. Hâlen fabrika çalışanı işçiler ve çay üreticisi çiftçiler için ÇAY-KUR iş ve aş kapısıdır.

2008 rakamlarına göre ÇAY-KUR'da;

- 13.524 işçi personel ve 1.302 memur personel çalışmaktadır. Yani, ÇAY-KUR yöre insanı için iş kapısıdır.
- 204 bin çiftçi de çay tarımı ile uğraşarak aile geçimini çay üretiminden sağlamaktadır.

Özetle çay yaklaşık 2 milyon insan için aş ve iş, toprak için koruyucudur. Bölge için çay, çay için de, ÇAY-KUR önemlidir.

Çıkarılacak Çay kanununu ile çay üreticisi çiftçiler, tüccar ve sanayici finansedecek!

Yasa Tasarısı'nda çiftçileri korumak amacıyla bir sigorta fonu kurulması öngörülüyor. Deniliyor ki; şirketlerin çiftçilerden aldığı yaş çay bedellerinden yüzde 1-1,5 oranında bir kesinti yapılsın. Yapılan bu kesintiler bir fonda toplansın. Sanayicinin çiftçilere ödeme yapmaması durumunda bu fondan çiftçiye ödeme yapılsın. Bu fonun kaynağı da yalnızca çiftçilerin sattığı yaş çay yaprağı parasından kesilerek oluşturulsun.

Bu fon oluşturma işi çiftçinin alacağını garanti altına almak mı? Yoksa “battık!” duruma düşecek tüccar ve sanayicinin çay borcunu yine çiftçiler ödesin diye kurulan bir hile midir?

Çay İhtisas Borsası kuruluyor!

Kanun Tasarısında ÇAY-KUR dahil kuru çayın tamamına borsada satılma zorunluluğu getiriliyor. ÇAY-KUR'un Çay İhtisas Borsası'na girmesi zorunlu hale

getiriliyor. Buna kısaca "ÇAY-KUR özelleştirilmiyor, satışı erteleniyor ama bedelsiz olarak aradan çıkarılıyor" ilerde satılacak diyebiliriz.

Hükümetler yaş çay yaprağı fiyatı belirlemeyecek!

Tasarı kanunlaştıktan sonra hükümetler çay fiyatı belirlemeyecek! ÇAY-KUR da piyasayı düzenleyecek oranda alım yapmayacak! Meydan şirketlere kalacak.

Çiftçiler çay bedelini 12 ayda alacak!

- Çay işlenmeden kuru çaya dönüşmeden, kuru çay borsada satılmadan çiftçiye ödeme yapılmayacak,
- Çiftçi teslim ettiği çay bedelini 12 aya varan taksitle ancak alabilecek.

Yasa Tasarısı yasalarsa çay fabrikası patronları yaş çay yaprağı satın almak için sermaye ayırmayacak. Sanayicinin sermayesi çiftçinin tarlası, çiftçinin emeği olmuş olacak.

Sözleşmeli üreticilik yapılacak, hem de tek tip olacak!

Tasarı yaş çay üreticileri ile alıcılar arasında sözleşme düzenlemeyi zorunlu görüyor. Sözleşmeyi de tip sözleşme olarak öngörüyor. Çiftçilerin sendikalarda örgütlenmesi ve sendikaları aracılığıyla sözleşmelerde taraf olmaları çıkarılacak Çay Kanununda yer almıyor. Çay'dan önce çıkarılan ve uygulamaya konulan Tütün Yasası ile sözleşmeli üreticiliğe mecbur edilen tütün üreticileri şirketlerle yaptıkları sözleşme sonucunda şu anda birinci kalite tütünlerinin kilosuna 7-8 TL arası bir para alıyorlar. Tütün Yasası çıkmamış olsaydı bu yıl bir kilo tütünün karşılığında 30 TL alıyor olacaktı.

Çiftçilerin güvenini kaybettiği ve ürün vermediği fabrikalara kota veriliyor. Bu kanunun zorunlu kıldığı sözleşmeli çiftçilikle birlikte çiftçiler, kota sahibi kılınan bu fabrikalara ürünlerini vermeye mecbur ediliyor.

Görüldüğü gibi Çay ile ilgili Kanun Tasarısı'nda da, ne ekmeğini çay tarımından çıkararak yaş çay üreticisi çiftçiler, ne çay fabrikalarında çalışan işçiler, ne de çay içicisi tüketiciler lehine herhangi bir düzenleme yok.

AKP, küçük çiftçi aleyhine ve şirketlerin lehine sadece yasalar çıkarmıyor. Yönetmelikler ve tebliğler de çıkarıyor; küçük ve orta köylülüğü tasfiye ediyor. Toprak Mahsulleri Ofisi Hububat Alım Satış Esaslarına İlişkin Uygulama Yönetmeliği buna en açık örnek.

Kapitalizmin krizleri bitmiyor. Bu kez ortaya çıkan kriz hem küresel boyutta hem de kapitalizmin merkezinde zuhur etti. Küresel kapitalizm bu krizden çıkış yolu olarak bir süreden beri uygulayageldiği özelleştirmelerle şirketlere alan açmakta. Bunun yanında kaynakları ele geçirmesiyle kapitalistlerin (şirketlerin) ken-

dini yeniden üretebileceğini öngörmekte. Bu öngörü nedeniyle de ülkelerin yeraltı zenginlikleri, enerji kaynakları, gıda ve su kaynakları talan ediliyor. Üstelik bütün bunları yaparken canlı yaşamın ve gezegenin riske girmesine aldırıyorlar.

Türkiye’de de bu amaçla termik santraller, nükleer santraller, hidroelektrik santraller ve madenlere gözü kara bir şekilde saldırılmaktadır.

Hidroelektrik Santraller (HES)

İnsan vücudundaki tüm organları çalıştıran, damarlarında dolaşan kandır. Doğadaki yaşamın sürmesini sağlayan, ise buhar, yağmur, kar, buzullar, dere-ler, nehirler ve göllerden oluşan su çevrimidir.

İnsan vücudunda kanın ulaşamadığı organ veya kısımlarda hastalık baş gösterir. Kangren olur. Doğada su çevrimine bağlı yaşayan bitkiler sudan mahrum kalınca sararır, solar. Hayvanlar hastalanır, göç eder.

Damarlar tıkanığında kalp tekler. Akarsuların üzerine yapılan her santral su çevrimini bozar, doğanın kalbi tekler.

Rakamlarla Hidro Elektrik Santraller (HES)

Türkiye’de yapımı tamamlanmış 172 adet hidro elektrik santral (HES) var. 148 hidro elektrik santralin (HES) inşaatı ise devam ediyor. Yapılacak 1418 hidroelektrik santral (HES) daha var. Böylece santrallerin toplam sayısı 1738’e çıkacak. Bu rakamlar yaklaşmakta olan büyük bir felaketin habercisi...

Bu rakamlar bize ne anlatıyor?

Türkiye’nin bütün nehirlerinin, derelerinin kullanım hakkı HES yapmak üzere şirketlere devrediliyor!

Şirketler;

Anadolu’nun bütün dağlarında HES yapmak için önce yollar açıyor. İş makineleri doğanın ıssız köşelerine kadar giriyor. Bu makinelerle dağlar deliniyor. İçinde kamyonlar gezecek kadar uzun ve büyük tüneller açılıyor. Dağın içinden çıkan taş ve kayalar, suyu alınacak derenin yatağına dökülüyor. Derelere HES’lerle düğüm atılıyor, damar tıkanması benzeri derelerde boğumlar oluşturuluyor.

Vadilerde ve ovalarda sular dere yatağından büyük boruların içine alınıyor (Can suyu adı altında ne olduğu ve kimin belirleyeceği belli olmayan bir su bırakılacakmış.). Sular boruların içinde kilometrelerce götürülüyor. Suyun doğa ile teması yok denecek düzeye iniyor. Derelerden borular içine alınan sular belli bir kota çıkarıldıktan sonra oradan salınarak elektrik elde edilecek.

Bütün bu çabalar ne için?

Dağda dere suyunu daha yatağına ulaşmadan yüksek bir noktada yakalamak ve tünele vermek için.

Dere suyunun çoğunluğunun daha yatağını bile göremeden yerin altından döne döne hızla tünelin öteki ucuna ulaştırmak, bu esnada elektrik üretmek için.

Vadi ve ovadaki dere sularını boruların içine almak, borular içinde suyu belli bir kota kadar taşımak ve orada elektrik üretmek için....

Üretilen bu elektrikler çok uzaktaki fabrikaları çalıştıracak. Fabrika sahibi şirketler ile HES yapan elektrik üreten şirketler servetlerine servet katacak. Bir de yenilenebilir enerji kullanıyoruz diye pazarda şişinecekler, borsaya kote hisse senetleri değer kazanacak. Karbon piyasasında HES ten elde edilen enerji temiz enerji sayıldığından başka kapitalistin kirlettiği havadan HES sahibi şirket para kazanacak.

Doğa kaybedecek!

HES yapan şirketler ile Çevre ve Orman Bakanı yetkilileri; "HES'lerin doğaya zararı yok. Kesilen ağaçların on katı fazlası dikilecek" diyor.

Oysa;

- Kesilen ağaçlar nedeniyle doğa özelliğini yitirir.
- Ekolojik denge bozulur.
- Suların tünel veya boruların içine alınması biyoçeşitliliği azaltır.
- Suyun doğal çevrimi bozulur. Bölgenin yağmur ve nem dengesi bozulur. Buna uyumlu yaşam sürdüren bitki ve hayvan türleri kaybolur.

Çevre ve Orman Bakanı ile yetkilileri bu saydıklarımızın parasal değeri yoktur. Bunlar toplumsal ve yaşamsal değerlerdir. Değersiz oldukları için değil, değerine paha biçilemediği için parayla ölçülmezler.

Ne olacak?

HES yapılan derelerin suyu gidecek kumu kalacak. Dere kenarında ve taban suyu yüksek topraklarda yaşayan canlı hayvanlar ve yetişen otlar, bitkiler kavrulacak. Biyoçeşitlilik azalacak!

Evet, önce yavaş yavaş kuşlar kaybolacak, ardından sazlıklar ölecek sonra iklim sertleşecek. Kuraklık artacak. Tarlalar çoraklaşacak, hayvanlar suya kolayca erişemeyecek. Göller kuruyacak, su giderek daha derine kaçacak. Yaban hayat yok olacak. Yaban hayatın sağladığı verimlilik düşecek. Açlık ve kıtlık baş gösterecek. Çiftçiler yoksullaşacak.

Çiftçi yoksullaşacak

Toprak sadece kum ve kilden oluşan bir yapı değildir. Toprağı toprak yapan içinde yaşayan canlılardır.

Bir gram toprakta yaklaşık 600 milyon bakteri, 400 milyon maya, 100 bin yosun hücresi vardır.

Bir hektar tarım arazisinin en üstte bulunan 15 cm kalınlığındaki katmanında 20 bin kilogram mikro-organizma (canlı) bulunur.

Böcekler, solucanlar, bakteriler, mantarlar ve mikroorganizmalar (mikroplar) toprağa besin sağlayan temel canlılardır.

Toprak altındaki canlıların yaşamlarının suya bağlılığının yanında toprakta bitkinin gelişebilmesi, ürün verebilmesi alacağı yeterli suya bağlıdır.

Su ve suyun özgür döngüsü çiftçinin mesleğini sürdürebilmesi bakımından önemlidir.

Ancak HES'ler nedeniyle sulu tarım alanları kıraç topraklara dönüşür. Buna bağlı olarak üretim düşer. Nehrin, derenin suyu ile yılda iki ürün alan çiftçi, su borulara HES için hapsedilirse iki yılda bir ürün alır. Vadi ve ovadaki çiftçi 4 kat yoksullaşır, fukaralaşır. İnsanlar gıdaya ulaşmak için daha fazla para ayırmak zorunda kalır. Gıdaya ulaşamayanlar, açlık çekmeye başlar. Ülke temel gıda maddeleri konusunda dışa bağımlı hale gelir.

1980'den bu yana hükümet olan siyasi partilerin hepsinin IMF, Dünya Bankası, Avrupa Birliği politikaları sonucunda bir kültür ve yaşam biçimi olan tarım ve köylülük değişiyor. Üretici konumunda olan çiftçiler tüketici konumuna getiriliyor. Ekmeğini, yumurtasını, tavuğunu ve sebzesini yetiştirmek yerine dışarıdan alacak duruma hızla taşınıyor. Üretimden pazarlamaya kadar olan zincirin halkalarına şirketler egemen kılınıyor. Gıdanın egemenliği el değiştiriyor. Bu nedenlerden dolayı çiftçiler hızla hem yoksunlaşıyor hem de yoksullaşıyor ve şu an Türkiye'de "Her 50 Saniyede Bir, Bir Çiftçi Tasfiye Ediliyor!"

Çiftçilerin yararına olabilecek öneriler:

- IMF, Dünya Bankası, Dünya Ticaret Örgütü ve AB-Ortak Tarım Politikası güdümlü tarım politikaları terk edilsin. Çiftçilerin, köylülerin ve tarım örgütlerinin katılımıyla bağımsız, demokratik ve sosyal bir tarım programı oluşturulmalı.
- Tarımdaki destekler gelişmiş ülkelerin destek seviyesine, yani yıllık 11,3 milyar Avro'ya çıkarılmalı.
- Tarımsal ürünlerin fiyatı maliyetlerin üzerinden belirlenmeli. Ürün fiyatla-

rı, maliyet+kâr+insanca yaşam payı eklenerek belirlenmeli.

- Üretimden pazarlamaya kadar uzanan zinciri oluşturacak olan ve çiftçilerle köylülerin yönetimlerini demokratik olarak belirleyebilecekleri Kooperatifleşmelerinin önü açılmalı. Bu doğrultuda Tarım Satış Kooperatifleri ve Birlikleri'nin yasası yeniden düzenlenmeli.
- Çiftçilerin ve köylülerin kendi bağımsız örgütlenmelerini sağlayacak yasal düzenlemeler yapılmalı. İmzalanan uluslararası sözleşmelere ve Anayasa'ya dayanarak kurulmuş olan üretici sendikaları için iç hukuk düzenlemeleri yapılmalı.
- Her şeyi üreten çiftçilere, sıra tohuma gelince "üretemezsin, üretirsen satamazsın" diyen Tohumculuk Yasası derhal geri çekilmeli.
- Doğa koşulları karşısında çiftçileri çaresizlikten kurtaracak tarım sigortaları, çiftçiler lehine tekrar düzenlenerek çıkarılmalı.
- Çiftçiler ve köylüler eksiksiz sosyal güvenceye kavuşturulmalı.
- Köylü kadınların krediye, eğitime ve her türlü evrensel haklarına erişmesine engel olan mevzuat değiştirilmeli.
- Gıda egemenliği ve güvencesinin garantisi olan küçük aile tarımının korunması sağlanmalı.
- Çiftçiler olarak ülkemizde üretebildiğimiz ürünlerin ithaline hükümetler izin verilmemeli.
- Gümrük vergileri hasat zamanının hemen öncesinden indirilmemeli ve bu dönemlerde ithalat izni verilmemeli. İthalatı serbest bırakan ve böylelikle ürün fiyatlarını düşüren, "kurnazlığı kendinden menkul" politikalar terk edilmeli.
- Tarımın olmazsa olmazlarının baş sıralarında yer alan arazi sulaması için bütçeden yeterli ödenek ayrılmalı. Ülkemizde on yıl içinde sulanabilir arazilerin hepsinin sulanabilir duruma getirilmesi için plan yapılmalı ve uygulanmalı.
- Doğru bir su yönetim politikası uygulansın ve suyun ekonomik kullanılması ve adil paylaşılması yasalarla güvence altına alınsın. Ayrıca bu konuda teknik altyapı sağlanmalı, eğitim ve ekonomik destek verilmeli. HES'ler derhal durdurulmalı!
- Çiftçinin kendi tohumunu üretebilmesi için yasal değişiklik yapılmalı. Yerel tohumların korunma ve geliştirilmesi için önlemler alınmalı. Kendi tohumunu üreten çiftçilere teşvik amacıyla teknik bilgi ve ekonomik destek

yapılmalı. Bu konuda planlı çalışmalar başlatılmalı

- Tohum ve gen bankaları kamunun elinden çıkartılmamalı.
- Toprağı, suyu kirleten insan sağlığı için risk oluşturan ve küresel ısınmaya katkı koyduğu belirlenen kimyasal ilaca, kimyasal gübreye dayalı üretim tarzı terk edilsin. Bilgelige, ıslaha dayalı, doğayla dost, sürdürülebilir tarım tarzına yani -endüstriyel olmayan- Bilge Tarım tarzına dönmek için merkezi devlet politikaları kararı alınmalı ve uygulanmalı.

TOPRAK, ONUR, YAŞAM!